

Bergen er best i Norge

Foto: Dorthe Aase Enliken

Universitetet i Bergen (UiB) er på topp i Norge i odontologi og tannpleie ifølge Shanghai-rangeringen, en av verdens viktigste rangeringer for universiteter.

Shanghai-rangeringen kommer ut hvert år, og rangerer de 500 beste universitetene i verden. Her hevder UiB seg på området innenfor odontologi, og er plassert i bolken mellom 51–75, en god del plasser over Universitetet i Oslo og Universitetet i Tromsø som begge er plassert mellom 101 og 150: <http://www.shanghairanking.com/rankings/gras/2021/RS0403>

Nyutdannede får ikke jobb

Flere nyutdannede sliter med å få seg jobb, flere jobber ufrivillig deltid og flere mener de er overkvalifisert til den jobben de har fått, ifølge ny rapport, skriver forskerforum.no.

Det vises til en spørreundersøkelse gjennomført av Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU). De spurte er kandidater som fullførte sin bachelor- eller mastergrad våren 2020.

Undersøkelsen viser blant annet at:

Ledigheten blant nyutdannede med mastergrad økte fra 6,8 prosent i 2019 til 8,5 prosent i 2020. Nyutdannede med mastergrad som arbeider ufrivillig deltid har økt fra 8 prosent i 2019 til 9,6 prosent i 2020. Andelen masterkandidater som oppgir at de er svært overutdannet for jobben, har økt fra 5,5 prosent i 2019 til 7,7 prosent i 2020. I tillegg er det en markant økning i andelen som sier de har valgt videre studier grunnet vanskeligheter med å finne relevant jobb.

Godt over en tredel av respondentene sier seg enig i påstanden om at pandemien har svekket deres karriereutsikter.

– Mange av de nyutdannede er bekymret for sine karriereutsikter, forteller forsker ved NIFU, Siv-Elisabeth Skjelbred i en nyhetsmelding på NIFUs nettsider.

Skjelbred påpeker at enkelte undergrupper i større grad er blitt rammet av koronapandemien enn andre:

– Humanister og samfunnsvitere har økt ledighet, mens personer med utdanning innen økonomiske og administrative fag og natur- og realfag har fått økt undersyssestilling.

Forsknings- og utdanningsminister Henrik Asheim sier til NRK:

– Vi har foreslått å gi lønnsstøtte til bedrifter som tar folk tilbake i jobb, eller opprette sommerjobber for unge som er ferdig utdannet og trenger en fot innenfor arbeidslivet. Det er viktig å ikke få en lang pause mellom utdanning og jobb.

Camilla Hansen Steinum ny styreleder i Akademikerne Pluss

Foto: Dorthe Aase Enliken

NTFs president, Camilla Hansen Steinum ble valgt som ny leder for styret på generalforsamlingen for Akademikerne Pluss 15. juni.

I sin innstilling vektla valgkomiteen at Steinum er en god og samlende kandidat med markeds kunnskap, kjennskap til medlemmene og erfaring fra næringsvirksomhet.

Akademikerne Pluss forhandler og forvalter avtaler om medlemsfordeler for 12 foreninger i Akademikerne og jobber for at foreningenes cirka 210 000 medlemmer skal få fordelaktige tilbud.

En oversikt over disse fordelsavtalene finner du under Medlemskap/Medlemsfordeler eller i mobilappen «A+ Tannlegeforeningen». Appen inneholder også et

innebygget meldingssystem, kartfunksjon og elektronisk medlemskort.

Akademikerne Pluss ble stiftet 27. juni 2018, og eies av foreningene som bruker avtalene. Einar Espolin Johnson er Administrerende direktør.

Les mer på www.akademikernepluss.no

Én innbygger - én journal: Omfattende kritikk av helsemyndighetene

Helsemyndighetene har ikke styring og kontroll på IT-satsingen Én innbygger – én journal og reglene for anskaffelser er brutt, viser Riksrevisjonens nyeste undersøkelse.

– Én innbygger – én journal er viktig for fremtidens helsetjenester til innbyggerne, men igjen ser vi en offentlig IT-satsing som er for stor og komplisert, og feiler før den egentlig er i gang. De ansvarlige myndighetene har ikke styring og kontroll. Slike satsinger tar lang tid, men her mangler nødvendig fremdrift og resultater. Dette er sterkt kritikkverdige, sier riksrevisor Per-Kristian Foss.

Riksrevisjonens hovedkonklusjoner er: Utredningen av Én innbygger – én journal har pågått i åtte år, men har likevel betydelige svakheter. Direktoratet for e-helse har brutt reglene for anskaffelser av konsulent tjenester. Flere viktige tiltak og prosjekter, for eksempel oversikten over pasienters legemidler, er forsinket. Flere aktører satser på egne journalløsninger. Det gjør det utfordrende å koordinere IT-utviklingen. Departementet har ikke fulgt opp utredningen godt nok. De ønsket å hoppe over viktig kvalitetssikring og gjorde om på beslutninger. Det har forsinket arbeidet. Felles finansiering av nasjonale e-helsetiltak er krevende. Flere aktører ønsker mer innflytelse på fremtidige løsninger hvis de skal bidra med mer penger.

E-helse er et svært komplekst fagområde, som det er krevende å utrede. Riksrevisjonens undersøkelse avdekker betydelige svakheter ved utredningen av Én innbygger – én journal. De viktigste er: Utredningen har ikke holdt tritt med den teknologiske utviklingen. Det har forsinket arbeidet og ført til nye runder med utredning. Viktige

fagmiljøer er ikke godt nok involvert, og utredningen bygger på et smalt forskningsgrunnlag. Konseptet som er valgt for journalløsningen Akson har høy risiko. Direktoratet har avvist innspill fra helsesektoren om å dele opp prosjektet for å redusere risikoen. Direktoratet burde kartlagt konsekvensene for helsenæringen og leverandører av journalløsninger på en bedre måte. Utredningen har nå pågått i 8 år. Den har kostet minst 150 millioner kroner, og inneholder over 5000 sider med dokumentasjon. Likevel pågår det fortsatt utredning av veien videre.

– Offentlige utredninger tar tid og er omfattende. Det ligger i sakens natur, men dette er mer enn vi må forvente. Etter åtte år og 150 millioner kroner skulle helsemyndighetene vært nærmere målet, understreker Foss.

Den totale samfunnsøkonomiske kostnaden for *En innbygger – én journal* er anslått til 22 milliarder kroner. Halvparten skal brukes på omstilling, resten på drift og investeringer. Beregninger viser at journalløsningen Akson først i år 2037 vil være samfunnsøkonomisk lønnsom.

– Ingen vet hvor mange fastleger og kommuner som faktisk kommer til å ta i bruk Akson. Både Legeforeningen og flere kommuner har vært skeptiske. Hvis færre enn helsemyndighetene tror tar løsningen i bruk, vil gevinstene av prosjektet bli vesentlig lavere enn beregnet. Riksrevisjonen mener derfor at det er en risiko for at Norge kan ende opp med et ulønnsomt prosjekt. Det er skremmende, påpeker Foss.

Store IT-prosjekter krever ofte anskaffelser av konsulenttjenester, og regelverket stiller tydelige krav til staten. De skal blant

annet sikre konkurranse, likebehandling og etterprøvnbarhet ved kjøp av varer og tjenester. Det er viktig for at innbyggerne skal ha tillit til at offentlige midler brukes på en fornuftig og effektiv måte.

I perioden 2016 til 2020 brukte Direktoratet for e-helse totalt 1,2 milliarder kroner på konsulenttjenester. Riksrevisjonen har undersøkt 14 anskaffelser med en samlet verdi på 390 millioner kroner, og har funnet omfattende og gjennomgående feil. Direktoratet bryter regelverket i 11 av de 14 anskaffelsene. De bryter konkurranse- og likebehandlingsprinsippet i syv av de 14 anskaffelsene og prinsippet om etterprøvnbarhet i fire av anskaffelsene.

Direktoratet for e-helse bruker ofte konsulenter i ledende roller og til å utføre samfunnsoppdraget sitt.

– Problemet er ikke at Direktoratet for e-helse bruker konsulenter. Det er det i mange tilfeller fornuftig at staten gjør. Problemet er at direktoratet ikke følger anskaffelsesregelverket og ikke overfører kompetanse til egne ansatte. Det gjør direktoratet sårbart og fører til at de blir avhengige av enkeltkonsulenter og -leverandører, sier Foss.

Direktoratet har heller ikke god nok kontroll på kostnadene ved konsulentbruket. Det er uheldig fordi timebruk som kommer ut av kontroll, kan få konsekvenser for totalkostnaden.

Tannbittbeviset vurderes på ny måte av gjenopptakelseskommisjonen

Den 17. juni traff Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker avgjørelse om ikke å gjenåpne Torgersen-saken.

Begjæring om gjenåpning var fremmet av avdøde Fredrik Ludvig Fasting Torgersens arvinger ved forsvarerne advokat Cato Schiøtz og advokat Pål W. Lorentzen.

Vurderingen av tannbittbeviset var imidlertid helt ny: En enstemmig kommisjon mener nå at dette beviset hverken taler for eller imot Torgersens skyld. I beslutningen heter det:

Sett hen til den usikkerhet ved bittmerkeanalyse som er blitt stadig sterkere fremhevet i de senere årene, finner kommisjonen at tannbittbeviset i dag synes noe mer svekket holdt opp mot situasjonen i 1958, enn det var for kjæremålsutvalget i 2001 og kommisjonen i 2006. Kommisjonen finner nå at tannbittbeviset hverken taler for Torgersens skyld eller for hans uskyld.

Ny instituttleder ved IKO i Bergen

Asgeir Bårdsen (55) er ansatt som leder for Institutt for klinisk odontologi (IKO) ved Det medisinske fakultet ved Universitetet i Bergen fra 1. august.

Bårdsen er professor i endodonti og har vært ansatt ved IKO siden 1993. Videre har Asgeir Bårdsen vært forskningsleder og medlem av IKOs ledergruppe i flere perioder.

TannSpes

TannlegeSpesialistene i Oslo

tlf: 22 20 50 50 post@tannspes.nhn.no www.tannspes.no

RAGNAR BJERING
Kjeveortoped, PhD

ANDERS VALNES
Kjeve- og
ansiktsradiolog

KARL IVER HANVOLD
Oralkirurg, kjevekirurg

BANO SINGH
Tannlege, PhD

BJØRN EINAR DAHL
Protetiker, PhD

